

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΑΤΤΙΚΑΣ ΕΠΙΓΡΑΦΑΣ (I)

— 1 —

Εἰς IG II² 5887

Ἐν IG II², 1009^{IV} στίχ. 104 ἀναφέρεται μεταξὺ τῶν ξένων ἐφήβων, τῶν ἀναγραφομένων ἐν τέλει τῆς στήλης τῆς περιεχοῦσης τὰ ὀνόματα τῶν ἐφηβευσάντων ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Μενοίτου ἄρχοντος (117/6 π.Χ.), ὁ

Νικασί[ω]ν Νικασίωνος - - -

Τὸ ἐθνικὸν τούτου ἐλλείπει συνεπεῖα φθορᾶς τῆς ἐπιφανείας τοῦ λίθου εἰς τὸ σημεῖον ἔνθα τοῦτο ἀνεγράφετο. Εἶναι ὁμως λογικὸν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ οἰογένεια τούτου εἶλκε τὴν καταγωγὴν ἐκ Μ. Ἀσίας, ἀφοῦ ὁ εἰς τὸν προηγουμένον στίχον (103) ἀναγραφόμενος ἔφηβος ἦτο Λαοδικεύς, ὁ εἰς τὸν ἐπόμενον (105) *Μα[λλώτης]* ἢ *Μα[γυδεύς]*¹.

Τὸ ἴδιον ὁμως ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ ἀπαντᾶται καὶ ἐπὶ ἐπιτυμβίου λίθου, IG II² 5887, ἦτοι

Νικασίων Νικασίωνος Βερεν<ε>ι<κί>δ<η>ς.

Τὸ δημοτικὸν ἐδῶ εἶναι συμπληρωμένον ἢ κάλλιον εἰπεῖν διορθωμένον. Ὁ λίθος, ἄλλοτε ἐν Ἀθήναις, δὲν ὑπάρχει πλέον, ἡ δὲ ἐπιγραφή εἶναι γνωστὴ μόνον ex schedis Mustoxydis. Τὸ δημοτικὸν - ἐθνικὸν ἀποδίδεται ὑπὸ τοῦ πρώτου δημοσιεύσαντος (ΒΟΕΣΚΗ, CIG 613) ὡς ΒΕΡΕΝΑΙΔΙΕΥΣ καὶ διορθοῦται εἰς *Βερεν[ε]ι[κί]δ[η]ς*.

Ἀλλά, παρὰ πᾶσαν καλὴν διάθεσιν, τὸ ΒΕΡΕΝΑΙΔΙΕΥΣ δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ μεταμορφωθῇ εἰς Βερενεκίδης· διότι ὁμοιάζουν μὲν ἀμφοτέρω ὡς πρὸς τὰ πρῶτα γράμματα, ἀλλὰ διίστανται ἐν συνεχείᾳ. Θὰ πρέπει κατὰ ταῦτα νὰ ἀναζητηθῇ, διὰ τὸ ἐθνικὸν τῆς ἐπιτυμβίας ἐπιγραφῆς, ὄνομα πόλεως (ὄχι ἀττικοῦ δήμου), ἧς τὰ πρῶτα γράμματα νὰ συμπίπτουν μὲ τὰ γράμματα τοῦ ἐπὶ τοῦ λίθου ἐθνικοῦ. Ἐὰν ἀποβλέψωμεν εἰς τὰ ἐθνικὰ τῶν πόλεων τῆς Μ. Ἀσίας, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συγκεντρώνει τὰς περισσότερας πιθανότητας εἶναι τὸ ἐθνικὸν τῆς Φρυγικῆς πόλεως Βερέκυντος².

Πολλὰ περὶ ταύτης δὲν εἶναι γνωστά. Ἐπιγραφικαὶ μαρτυρίαι, ὡς καὶ ἐπιγραφαὶ ἐκ ταύτης ἐλλείπουν. Ἐκ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου γνωρίζομεν, ὅτι ὑπῆρχε πόλις Βε-

¹ L. ROBERT, REG 63, 1950, σ. 143.

σ. 820/21: L. ROBERT, Villes d'Asie Mineure, 1962,

² Ἡ σχετικὴ μὲ ταύτην βιβλιογραφία ἐν RE XX 1, σ. 156/7.

ρέκυντος, ἐν χώρᾳ καλουμένη Βερεκυντία¹. «Τὸ ἐθνικὸν Βερεκύνται² ὁμοφώνως», φαίνεται, ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὸ σύνολον τῶν κατοίκων τῆς χώρας, ἐνῶ τὸ ἐπίθετον καὶ ἐθνικὸν Βερεκύντιος³, Βερεκύνθιος, παράλληλος τύπος τοῦ Βερεκυντιεύς (Ἄφυτῆσιος - Ἄφυτεὺς - Ἄφυτιεύς), εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως.

— 2 —

Εἰς IG II² 9327

Ἡ ἐπιγραφή αὕτη, *Μνησίππος / Ξενοκλέους / Μεγαρικῆ*, ἐδημοσιεύθη ἐσφαλμένως. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπέδωσεν ὁ χαράκτης τὸ μὲν ὄνομα τοῦ θανόντος κατ' ἄρσενικόν, τὸ δὲ ἐθνικὸν τούτου κατὰ θηλυκὸν γένος. Τὸ ὀρθόν, οἷον ἀναγινώσκεται ἐπὶ τοῦ λίθου, εἶναι

Μνησίπη / Ξενοκλέους / Μεγαρικῆ

— 3 —

Εἰς IG II², 1927

Ὁ λίθος, ἐφ' οὗ ἡ ἐπιγραφή ἐν IG II² 1927, ἔχει ἐξαφανισθῆ. Τὸ κείμενον τῆς ἐπιγραφῆς, ἡ ὁποία χρονολογεῖται ἀπὸ τὰ ἔτη μετὰ τὰ μέσα τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰῶνος, εἶναι γνωστὸν ἐξ ἀπογράφου τοῦ CHANDLER. Συνεπῶς εἰς τὰς ἀναγνώσεις τούτου καὶ μόνον βασιζόμεθα.

Εἰς τοὺς στίχους 48 καὶ 49 ταύτης ἀναγράφεται πρῶτος ἐκ τῶν τριῶν Αἰξωνέων διαιτητῶν (;) ὁ

[Εὐ]ξενί[δης] / [. . .]^{π π ο} —

ἐκ τοῦ ὀνόματος πατρός, τοῦ ὁποίου σφύζονται τρία μόνον κατὰ τὸ μέσον γράμματα. Συμπλήρωσις τούτου δὲν ἔχει ἀποτολμηθῆ. Ἄλλ' ἐν τῷ 4^ῳ στίχῳ τῆς ἐν IG II² 1197 ἐπιγραφῆς ἐκ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ὀνόματος πατρός τοῦ ἐκεῖ ἀναγραφομένου Αἰξωνέως σφύζονται γράμματά τινα μόνον, ἦτοι

ίδην Κα - - -

1 Ὅρα καὶ ΣΤΡΑΒ. C 580: καὶ ὁ Τάνταλος λέγει, σπεῖρω δ' ἄρουραν δώδεχ' ἡμερῶν ὁδόν, Βερεκυντία χώρον, ἐνθα... C 472: ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ ἐν τῇ Βερεκυντίας. ΣΟΥΔΑ' X 232: ὁ δὲ ἐν Βερεκύντη ἐχειμέριζεν.

2 Παρὰ ΣΤΡΑΒΩΝΙ C 469. 580. 680. 681 καλοῦνται Βερεκυντιεὺς.

3 ΣΤΡΑΒ. C 471: τοὺς ἀλλοὺς Βερεκυντιεὺς

καλεῖ καὶ Φρυγίους. ΑΡΙΣΤΟΤ. π. ἀνέμ.: ἐν δὲ Σιτώπῃ Βερεκυντίας ἀπὸ τῶν κατὰ Φρυγίαν τόπων πνέων. PLIN. N.H. V 108: *Berecynthus tractus*. VIB. SEQU. p. 136: (Celsomino) *ad castellum Berecynthium* SERV. Aen. VI 784 (Thilo - Hagen): *Berecynthia Mater*. FRSTUS p. 269 (Müller) <η>: *in urbe Berecynthia*. ΑΡΙΣΤΟΤ. θανάμασ. ἀκουσμ. ἐν ὄρει Βερεκυνθίῳ.

Καὶ ἡ δευτέρα αὕτη ἐπιγραφή χρονολογεῖται ἀπὸ τὴν ἰδίαν χρονικὴν περίοδον (ca. ann. 330 a).

Ἐκ τῶν σφζομένων εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐπιγραφὰς γραμμάτων θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀλληλοσυμπληρωθῇ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ὄνομα πατρὸς καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ὡς

[Εὐ]ξενίδης   Κα[λλί]ππο[υ]

Μίαν τοιαύτην προσπάθειαν ἐνισχύει, πλὴν τοῦ ὅτι τὰ δύο κείμενα εἶναι σύγχρονα, τοῦ ὅτι εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις πρόκειται διὰ δημότας τῆς Αἰξωνῆς, καὶ τὸ ἕξῃς εἰσέτι: Ὁ δεύτερος κατὰ σειρὰν τῶν ἐν IG II² 1927 (στίχ. 50. 51) *δαιτητῶν* (;), *Λε(ώ)φιλος* / [Εὐδ]ίκου, ταυτίζεται μὲ τὸν ἐν IG II² 1197 (στίχ. 8 / 9) [Λ]εώφιλον *Εὐδί[κου]*. Οὗτος, ὁμοῦ μετ' ἄλλων δημοτῶν, τιμᾶται ἐν τῷ ψηφίσματι τούτῳ τῶν Αἰξωνέων ὡς ἀκολούθως: [καλεῖν αὐτο]ὺς εἰς τὴν προε[δρίαν τὸν δήμα]ρχον τὸν ἀειδημ[αρχοῦντα καὶ] εἶναι αὐτοῖς τὰς αὐτὰς [δωρεὰ]ς ὄσαιπερ καὶ τοῖς συνδίκοι[ς] τοῖς περὶ Δάχητα ὄσαι κατὰ τοὺς νόμους δέδονται.

Εἶναι πιθανῶς τὰ ἴδια πρόσωπα σύνδικοι ¹ εἰς νεωτέραν ἡλικίαν, δαιτηταὶ μετὰ τὸ 60^{ον} ἔτος ². Ἡ ἐν IG II² 1927 ἐπιγραφή, ἐὰν εἶναι κατάλογος δαιτητῶν, θὰ πρέπει νὰ εἶναι μεταγενεστέρα τῆς ἐν IG II² 1197.

Ὁ *Κά[λλι]ππο[ς]*, ἐὰν ἡ ἀποκατάστασις τοῦ ὀνόματος εἶναι ἐπιτυχής, θὰ εἶναι ὁ ἴδιος μὲ τὸν ἐν IG II² 1609 στίχ. 96, *τριήραρχος Κάλλιππος Αἰξω(νεύς)*, ἐν ἐνεργείᾳ ἀκόμη κατὰ τὸ ἔτος 370/69 π.Χ. ³ Περὶ τούτου καὶ τοῦ γενεαλογικοῦ δένδρου τῆς οἰκογενείας ὄρα KIRCHNER, PA 8065 καὶ IG II² 5450.

ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ Θ. ΜΙΤΣΟΣ

¹ Ἡ ιδιότης τῶν προσώπων εἰς τοὺς ἐν μέρει σφζομένους πρώτους στίχους τῆς ἐν IG II² 1197 ἐπιγραφῆς θὰ ἀνεγράφετο εἰς τὸ ἐλλεῖπον τμήμα τοῦ λίθου. Τὰ εἰς τοὺς στίχους 6 ἕξῃς πρόσωπα, μετὰ τὸν ὁποῖον ὁ [Λ]εώφιλος *Εὐδί[κου]*, χαρακτηρίζονται

ὡς *σ υ ν α κ ο*[λουθοῦντες ;].

² ΑΡΙΣΤΟΤ. Ἄθην. Πολιτ. 53 : *δαιτηταὶ δ'εἰσὶν οἷς ἂν ἐξημοστὸν ἔτος ἦ.*

³ SEG XVI 132.